

Bài trừ nạn hiếp đáp – cách thức khuyến khích con em làm người chứng kiến hữu hiệu

Tập hướng dẫn dành cho phụ huynh và người nuôi dưỡng

Theo kết quả nghiên cứu, trường học là một trong những nơi an toàn nhất đối với trẻ em và thanh thiếu niên. Hãy hợp tác để giữ cho học sinh được an toàn.

Hiếp đáp là gì?

Thanh thiếu niên thường chọc ghẹo nhau và đặt tên để gọi nhau hoặc xô đẩy nhau. Những hành vi này không nhất thiết bị coi là hiếp đáp.

Hiếp đáp có một số đặc điểm riêng biệt.

- Người hiếp đáp ở thế mạnh và người bị hiếp đáp ở thế yếu.
- Người hiếp đáp cố ý gây căng thẳng tinh thần hoặc tổn thương.
- Hành vi này lặp đi lặp lại nhiều lần.

Hành vi hiếp đáp có thể là:

- ngôn từ, thí dụ như đặt cho nhau những tên nhạo báng, trêu chọc, chê bai, mỉa mai châm biếm, hăm dọa
- vũ lực, thí dụ như đánh, đá, gạt chân cho bị té
- xã hội, thí dụ như không thêm để ý, gạt ra ngoài vòng, có những cử chỉ bất nhã

- tâm lý, thí dụ như phao tin đồn, 'dirty looks' (ánh mắt nhìn chê trách, khinh bỉ hoặc hằn học), đem giấu hoặc phá hư đồ đạc, gửi SMS và email với câu nhắn ác ý, sử dụng máy điện thoại có máy ảnh để làm những chuyện không chính đáng.

Trường học có biện pháp gì để bảo vệ học sinh?

Department of Education and Training cố gắng làm cho trường học là nơi an toàn cho thanh thiếu niên. Vì thế, mọi trường hợp hiếp đáp đều không được dung thứ. Học đường và gia đình cần phải hợp tác với nhau để bảo đảm trẻ em và thanh thiếu niên biết những cách thức xây dựng mối quan hệ tốt đẹp.

Chính sách và quy định

Tất cả các trường công lập tại New South Wales đều phải có kế hoạch bài trừ nạn hiếp đáp và kế hoạch này được trình bày sơ lược trong *Kế Hoạch Bài Trừ Nạn Hiếp Đáp dành cho Trường Học (Anti-bullying Plan for Schools) (2005)*.

Trong kế hoạch này có những cách thức để phụ huynh, học sinh và thầy cô xác định, báo cáo và đối phó với hành vi/thái độ hiếp đáp. Quý vị có thể vào trang mạng **www.det.nsw.edu.au** tìm tiêu đề 'our policies' (chính sách của chúng tôi) và tìm 'Anti-bullying Plan' ('Kế Hoạch Bài Trừ Nạn Hiếp Đáp') này.

Chương trình

Các trường có nhiều chương trình khác nhau nhằm phát huy các mối quan hệ tốt đẹp và trợ giúp cho học sinh. Những chương trình này gồm có chương trình bạn lớn chăm sóc bạn nhỏ và bạn trang lứa dìu dắt nhau, các chương trình kèm cặp và chuyển tiếp và giải quyết tranh chấp.

Hành vi/thái độ hiếp đáp được đặc biệt chú ý đến trong những môn học của giáo trình chẳng hạn như Phát Triển Cá Nhân, Sức Khỏe và Thể Dục. Môn giáo dục về vấn đề bảo vệ trẻ em và giáo dục về giá trị đạo đức cũng cổ động những cách thức bài trừ nạn hiếp đáp.

Người chứng kiến là ai?

Trong bất cứ vụ hiếp đáp nào, thông thường có người bị hiếp đáp, người hiếp đáp và 'người chứng kiến' (học sinh khác nhìn thấy hoặc có mặt ở nơi xảy ra vụ hiếp đáp). Người chứng kiến có thể là người cổ vũ cho người đang làm chuyện hiếp đáp, có thái độ bàng quang và yên lặng nhìn hoặc bỏ đi nơi khác. Hành vi này không có ích lợi gì cho người bị hiếp đáp hoặc chặn đứng hành vi/thái độ hiếp đáp xảy ra.

Tại sao người chứng kiến lại quan trọng?

Hiếp đáp là vấn đề khó khăn và chỉ trở nên tệ hại hơn khi mọi người làm ngơ nó. Các công trình nghiên cứu cho chúng ta biết trong những vụ hiếp đáp:

- trong đa số trường hợp, đều có bạn bè chứng kiến (85%), nhưng hiếm khi có mặt người lớn
- hầu hết thanh thiếu niên cảm thấy khó chịu khi nhìn thấy cảnh hiếp đáp, nhưng rất ít em biết nên làm gì để chặn đứng chuyện này
- hành vi/thái độ hiếp đáp trở nên táo bạo hơn khi có người nhìn thấy nhưng không có hành động chi hết
- khi người chứng kiến can thiệp, trong đa số trường hợp, rất có thể vụ hiếp đáp sẽ sớm chấm dứt.

Tại sao việc làm người chứng kiến hữu hiệu thường là điều khó khăn đối với thanh thiếu niên?

Giúp chấm dứt hành vi/thái độ hiếp đáp có thể là điều khó khăn đối với thanh thiếu niên. Có thể các em cảm thấy lo sợ chính mình sẽ trở thành đối tượng của kẻ hiếp đáp; có thể các em không biết cách chặn đứng hành vi/thái độ hiếp đáp; có thể các em cảm thấy mình sẽ làm cho mọi chuyện trở nên tệ hại hơn cho người bị hiếp đáp hoặc có thể các em sợ bị các bạn gán cho cái tên 'dobber' (mách lẻo).

Đôi khi, thanh thiếu niên có thể cho rằng người bị hiếp đáp là 'đáng đời'. Tuy nhiên, nạn hiếp đáp ảnh hưởng đến mọi người và giữ im lặng chỉ làm cho vấn đề này trầm trọng hơn thôi. Mỗi người chúng ta đều có bốn phận xây dựng một môi trường học đường an toàn và phụ huynh có thể giúp một tay.

Quý vị có thể giúp bằng cách nào?

■ Nói chuyện với con về vấn đề hiếp đáp

Hỏi han con về chuyện xảy ra ở trường và tạo điều kiện để em cảm thấy có thể nói chuyện được với quý vị. Có như vậy, em mới dễ thổ lộ với quý vị.

■ Nhờ người khác giúp đỡ

Người chứng kiến đồng hơn người hiếp đáp. Dặn con yêu cầu những người khác giúp nói với người hiếp đáp 'ngưng lại'.

■ Dặn con nghĩ tới sự an toàn của bản thân và nói cho người lớn biết nếu em cảm thấy lo ngại về nạn hiếp đáp

Điều quan trọng là dạy cho thanh thiếu niên biết cách thức can thiệp thích hợp để các em không đặt mình hoặc bất cứ ai khác vào tình huống nguy hiểm.

Nói cho người lớn biết không phải là 'dobbing'

■ Cho con biết trình báo cho người khác biết là chuyện bình thường

Tạo điều kiện an toàn để con nói với quý vị về những chuyện xảy ra ở trường và cảm xúc của em về chuyện này như thế nào. Cố gắng lắng nghe đừng vội đưa ra giải pháp.

■ Giúp con nghĩ xem người bị hiếp đáp có thể có những cảm xúc gì

Khích lệ con an ủi và nâng đỡ đứa trẻ sau khi bạn ấy bị hiếp đáp.

■ Giúp con biết những cách thức để giúp người khác đang bị hiếp đáp

Nếu dư luận bàn tán về người mà con quý vị biết, hãy khuyến khích con lên tiếng và nói ra sự thật. Dặn con không hòa theo thói hiếp đáp.

■ Biết cách thức trình báo chuyện hiếp đáp

Thanh thiếu niên cần phải biết là các em có thể nhờ một vài người lớn đáng tin cậy ở trường giúp đỡ. Hỏi xem con quý vị sẽ trình báo chuyện hiếp đáp với người lớn nào ở trường.

■ Đối xử tôn trọng và tử tế với con ở nhà

Nếu các thành viên trong gia đình đối xử tốt với nhau, rất có thể con quý vị cũng đối xử với người khác như vậy.

NHỜ TRỢ GIÚP

Tiếp xúc với trường của con

Giải quyết chuyện hiếp đáp là điều quan trọng. Nếu biết có vấn đề hiếp đáp ở trường học, điều quan trọng là con quý vị báo cho người lớn đáng tin cậy ở trường biết hoặc quý vị thông báo cho nhà trường biết. Nhà trường có thể cố vấn và trợ giúp.

Khi tiếp xúc với nhà trường:

- hãy hỏi xin một bản Kế Hoạch Bài Trừ Nạn Hiếp Đáp (Anti-bullying Plan) của trường nếu quý vị chưa có
- trình bày cụ thể chuyện đã xảy ra (cho biết ngày, nơi chốn, tên của các học sinh có dính líu, nếu biết)
- ghi lại những điều nhà trường dự tính sẽ thực hiện
- sau này hỏi nhà trường về những hành động đã được thực hiện.

Đường dây trợ giúp dành cho phụ huynh và người nuôi dưỡng

Muốn được giúp đỡ khẩn cấp, xin quý vị gọi cho đường dây trợ giúp của Net Alert qua số 1800 880 176 hoặc www.netalert.gov.au

Đường dây trợ giúp dành cho trẻ em và thanh thiếu niên

Trẻ em và thanh thiếu niên có thể được Đường Dây Trợ Giúp Trẻ Em tư vấn khẩn cấp qua số 1800 551 800.

Nhân Viên Tham Vấn Phúc Lợi Học Sinh

Nếu đã tiếp xúc với nhà trường nhưng cảm thấy vẫn cần được cố vấn hay trợ giúp thêm, xin quý vị liên lạc với nhân viên tham vấn phúc lợi học sinh tại văn phòng khu vực của Bộ Giáo Dục và Đào Tạo. Muốn tìm số điện thoại của văn phòng vùng quý vị, xin vào trang mạng www.det.nsw.edu.au/contactus/index.htm

Những nguồn trợ giúp và trang mạng hữu ích khác

Hiếp Đáp. Không Được! (Bullying. No way!) www.bullyingnoway.com.au

Đường Dây Trợ Giúp Trẻ Em (Kids Help Line) www.kidshelpline.com.au

Reach out! (Reach out!) www.reachout.com.au

Hiếp Đáp Trong Giới Trẻ Em: Tập Hướng Dẫn dành cho Phụ Huynh (Bullying Among Young Children: A guide for parents) do Bộ Tư Pháp Liên Bang Úc phát hành. Muốn lấy một bản, xin gọi số 1800 708 777.

Xin lưu ý: Các tài liệu đều được viết bằng Tiếng Anh.

Dịch Vụ Thông Dịch qua Điện Thoại

Nếu cần thông dịch viên giúp quý vị liên lạc với Hiệu Trưởng, xin gọi cho Dịch Vụ Thông Dịch qua Điện Thoại số 131 450 và hỏi xin thông dịch viên Tiếng Việt. Sau đó, thông dịch viên sẽ gọi điện đến trường và giúp quý vị nói chuyện tay ba. Quý vị không phải trả lệ phí cho dịch vụ này.

